

รูปแบบการพัฒนาทักษะของครูในโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ของวัดในเขตการปกครองคณะสงฆ์ ภาค 1*

A Model of Teachers' Skills Development in Temple Education Welfare Schools in Sangha Administrative Region 1

¹พระครูสารกิจไพศาล (ปิยปุตโต), สมศักดิ์ บุญπού และ พระมหาญาณวัฒน์ ฐิตวฑฒโน

¹PhraKhru Sarakitpisan (Piyaputto), Somsak Boonpoo and PhramahaYannawat Thitavaddhano

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand.

¹Corresponding Author. Email: Piya_2499@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพทักษะของครูในโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ของวัดในเขตการปกครองคณะสงฆ์ ภาค 1 2) เพื่อพัฒนารูปแบบการพัฒนาทักษะของครูในโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ของวัดในเขตการปกครองคณะสงฆ์ ภาค 1 3) เพื่อเสนอรูปแบบการพัฒนาทักษะของครูในโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ของวัดในเขตการปกครองคณะสงฆ์ ภาค 1 การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยผสมวิธีทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพทักษะของครูในโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ของวัดในเขตการปกครองคณะสงฆ์ ภาค 1 ในภาพรวมทั้ง 5 ด้าน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 2) รูปแบบการพัฒนาทักษะของครูในโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ของวัดในเขตการปกครองคณะสงฆ์ ภาค 1 ประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก 4 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 หลักการ องค์ประกอบที่ 2 จุดมุ่งหมาย องค์ประกอบที่ 3 ระบบการดำเนินการ และองค์ประกอบที่ 4 กระบวนการพัฒนา และ 3) ผู้ทรงคุณวุฒิได้ตรวจสอบรูปแบบการพัฒนาทักษะของครูในโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ของวัดในเขตการปกครองคณะสงฆ์ ภาค 1 พบว่า มีความเหมาะสมและสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาทักษะครูในโรงเรียนศูนย์พระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ เพื่อเตรียมความพร้อมในการเป็นศูนย์การเรียนรู้ของชุมชน ศูนย์กลางการจัดกิจกรรมของชุมชน และศูนย์กลางการส่งเสริมอาชีพของชุมชน

คำสำคัญ: การพัฒนาทักษะของครู; โรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ของวัด; การปกครองคณะสงฆ์ ภาค 1

Abstract

The objectives of this research were; 1) To study the state of teachers' skills in temple educational welfare schools in the area of the Sangha Administration Region 1, 2) To develop a model of teachers' skills development in temple educational welfare schools in the area of the Sangha Administration Region 1 3) To present the model of teachers' skills development in temple educational welfare schools in the area of the Sangha Administration Region 1. The data were analyzed by content analysis.

The results of the study found that:

1) The state of teachers' skills in temple educational welfare schools in the area of the Sangha Administration Region 1 in 5 aspects was at a high level; in monitoring and evaluation, learning atmosphere, learning plan management, teaching media and technology, and critical thinking learning.

2) A model of teachers' skills development in temple educational welfare schools in the area of the Sangha Administration Region 1 consisted of 4 main elements: 1. Principle 2. Purpose 3. Implementation, and 4. Development process

3) The model of teachers' skills development in temple educational welfare schools in the area of the Sangha Administration Region 1 was approved and could be implemented in teachers' skills development in order to prepare the temple schools as community learning centers, community activity centers, and community career promotion centers.

Keywords: Teachers' Skills Development; Temple Education Welfare Schools; Sangha Administrative Region 1

บทนำ

การศึกษาสงเคราะห์เป็นการจัดการศึกษา เพื่อช่วยเหลือเกื้อกูลหรืออุดหนุนจนเจือหรือการช่วยเหลือเกื้อกูลหรืออุดหนุนจนเจือการศึกษาอื่น โดยการศึกษาสงเคราะห์ที่พระสงฆ์จัดการศึกษาซึ่งการจัดการศึกษาและการจัดการอบรม คือ ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์มีความมุ่งหมายให้วัดและพระสงฆ์ให้การศึกษอบรมปลูกฝังศีลธรรม วัฒนธรรมและประเพณีอันดีงามแก่เด็กและเยาวชน เปิดโอกาสให้พระสงฆ์ได้ใช้วิชาการ ศาสนศึกษา เพื่อพัฒนาทรัพยากรบุคคลของชาติด้วยหลักธรรมของพระพุทธศาสนา (Khongkhapanyo, 1997) เป็นส่วนหนึ่งที่เป็นแนวปฏิบัติการอยู่ร่วมกันการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาภายในวัดและนอกวัด ส่งเสริมสนับสนุนการศึกษาแก่เด็กและเยาวชนและประชาชนทั่วไป จัดบริการทางวิชาการด้านคุณธรรมจริยธรรมแก่ชุมชนมีการสงเคราะห์แก่ผู้ประสบภัยต่างๆ การสงเคราะห์ทุนการสร้างโรงพยาบาล ตึกสงฆ์อาพาธ การสงเคราะห์ที่พักอาศัยผู้ได้รับความเดือดร้อน และการบริการแก่ประชาชนทั่วไป (Phramaha Wisit Dhiravangso, 2019)

การจัดการศึกษาของศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ในระยะเวลาที่ผ่านมา จะพบว่าวิกฤตการณ์ที่สำคัญประการหนึ่ง คือ เรื่องคุณภาพของศูนย์ฯ ที่ไม่เท่าเทียมกัน คนส่วนใหญ่อาจไม่มีสิทธิที่จะเลือก ต้องยอมให้ลูกหลานเรียนในศูนย์ฯ ที่ไม่แน่ใจในคุณภาพ การพัฒนาศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ให้มีคุณภาพเพื่อให้ประชาชนมีความมั่นใจที่จะส่งลูกหลานไปเรียนนั้น จะต้องมีการกำหนดมาตรฐานของศูนย์ฯ และทำให้การบริหารจัดการศูนย์ฯ มีประสิทธิภาพ และมีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด การมีมาตรฐาน คือ การดำเนินกิจกรรมและภารกิจต่างๆ ทั้งด้านวิชาการและการบริการ และการจัดการได้สร้างความมั่นใจให้ผู้รับบริการ ทั้งผู้รับบริการโดยตรง คือ ผู้เรียน ผู้ปกครอง และผู้รับบริการทางอ้อม คือ ประชาชน และสังคมโดยรวมว่าการดำเนินงานของศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์มีประสิทธิภาพและทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพหรือคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาที่ได้กำหนดไว้ (Chaitamat, 2019)การมีมาตรฐานเป็นแนวคิดที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของการ “ป้องกัน” ไม่ให้เกิดการทำงานที่ไม่มีประสิทธิภาพ และเกิดผลผลิตที่ไม่มีคุณภาพ ไม่ได้มาตรฐาน (Department of Religion, 2011) แสดงให้เห็นว่า ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ยังไม่สามารถที่จะปฏิบัติตามวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ โดยเฉพาะการใช้องค์ประกอบต่างๆ และกระบวนการนำมาใช้ในการบริหารจัดการศึกษาที่จะส่งผลถึงความสำเร็จของความมีประสิทธิภาพและคุณภาพการของศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ดังผลการศึกษาวิจัยเรื่อง “การศึกษารูปแบบและแนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนธรรมศึกษาในสังคมไทย” พบว่า ผู้เรียนธรรมศึกษาทุกช่วงชั้น มีความคาดหวังสูงกว่า ตามสภาพความเป็นจริงทุกด้านต้องการศึกษาระบบศึกษาเพื่อนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน สำหรับหนังสือแบบเรียนธรรมศึกษายังขาดแคลน ภาครัฐควรให้การสนับสนุนในเรื่องดังกล่าว (Khamthong and Slathongtrng, 2007) โดยเฉพาะเรื่องเกี่ยวกับทักษะของครูที่ทำการสอนในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ที่ขาดทักษะด้านการต่างๆ เช่น ทักษะการสอน ทักษะการสอนในศตวรรษที่ 21 เป็นต้น

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังที่กล่าวมา การศึกษาเรื่อง “รูปแบบการพัฒนาทักษะของครูในโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ของวัดในเขตการปกครองคณะสงฆ์ ภาค 1” จะได้นำผลการวิจัยที่ศึกษามาพัฒนาทักษะของครูในโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กล่าวคือ ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการปรับใช้เป็นนโยบายในการวางแผนการบริหารศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ เพื่อให้ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์มุ่งพัฒนาเด็กและเยาวชนให้เป็นดี เก่ง และอยู่ร่วมทำงานกับคนอื่นได้อย่างมีความสุขต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพทักษะของครูในโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ของวัดในเขตการปกครองคณะสงฆ์ ภาค 1
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการพัฒนาทักษะของครูในโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ของวัดในเขตการปกครองคณะสงฆ์ ภาค 1
3. เพื่อเสนอรูปแบบการพัฒนาทักษะของครูในโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ของวัดในเขตการปกครองคณะสงฆ์ ภาค 1

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมวิธี ประกอบด้วยการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีวิธีดำเนินการวิจัย 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพทักษะของครูในโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ของวัดในเขตการปกครองคณะสงฆ์ ภาค 1 มีการดำเนินการดังนี้ 1) การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยทำการวิเคราะห์และสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี และหลักการเกี่ยวกับรูปแบบการพัฒนาทักษะของครูในโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ของวัดในเขตการปกครองคณะสงฆ์ ภาค 1 เพื่อใช้เป็นกรอบแนวคิดและเพื่อสร้างแบบสอบถาม 2) ศึกษาสภาพทักษะของครูในโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ของวัดในเขตการปกครองคณะสงฆ์ ภาค 1 โดยมีประชากรในการวิจัย ได้แก่ ครูในศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ จำนวน 70 โรงเรียน ในเขตการปกครองคณะสงฆ์ภาค 1 เนื่องจากไม่ทราบประชากรที่ใช้ในการวิจัยที่แน่นอน ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างกรณีที่ไม่ทราบประชากรที่แน่นอน โดยใช้สูตรของ W.G. Cochran (1963) โดยกำหนดระดับค่าความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และระดับค่าความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 ได้ขนาดตัวอย่างอย่างน้อย 384 คน จึงจะสามารถประมาณค่าร้อยละ โดยมีความผิดพลาดไม่เกินร้อยละ 5 ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 เพื่อความสะดวกในการประเมินผล และการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจึงใช้ขนาดกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 400 ตัวอย่าง ซึ่งถือได้ว่าผ่านเกณฑ์ตามที่เงื่อนไขกำหนด คือไม่น้อยกว่า 384 ตัวอย่าง และใช้วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง เป็นการเลือกกลุ่ม

ตัวอย่างเจาะจงโรงเรียนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ 4 จังหวัดๆ ละ 100 รูป/คน มีเครื่องมือในการวิจัยคือแบบสอบถาม และทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ขั้นตอนที่ 2 พัฒนารูปแบบการพัฒนาทักษะของครูในโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ของวัดในเขตการปกครองคณะสงฆ์ ภาค 1 โดยการจัดสัมมนา (seminar) มีผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นครูผู้สอน หรือผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ด้านการพัฒนาทักษะการสอนของครู จำนวน 10 รูป/คน ด้วยการเลือกเจาะจง (Purposive Selection) เพื่อใช้องค์ความรู้ดังกล่าวมาพัฒนาเป็นรูปแบบ มีเครื่องมือในการวิจัยคือแนวคำถามสำหรับการสัมมนา และทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา

ขั้นตอนที่ 3 เสนอรูปแบบการพัฒนาทักษะของครูในโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ของวัดในเขตการปกครองคณะสงฆ์ ภาค 1 โดยการจัดการสนทนากลุ่ม (Focus Group) มีผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นครูผู้สอน หรือผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ด้านการพัฒนาทักษะการสอนของครู หรือผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ด้านการบริหารการศึกษา จำนวน 8 รูป/คน ด้วยการเลือกเจาะจง (Purposive Selection) มีเครื่องมือในการวิจัยคือแนวคำถามสำหรับการสนทนากลุ่ม และทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย

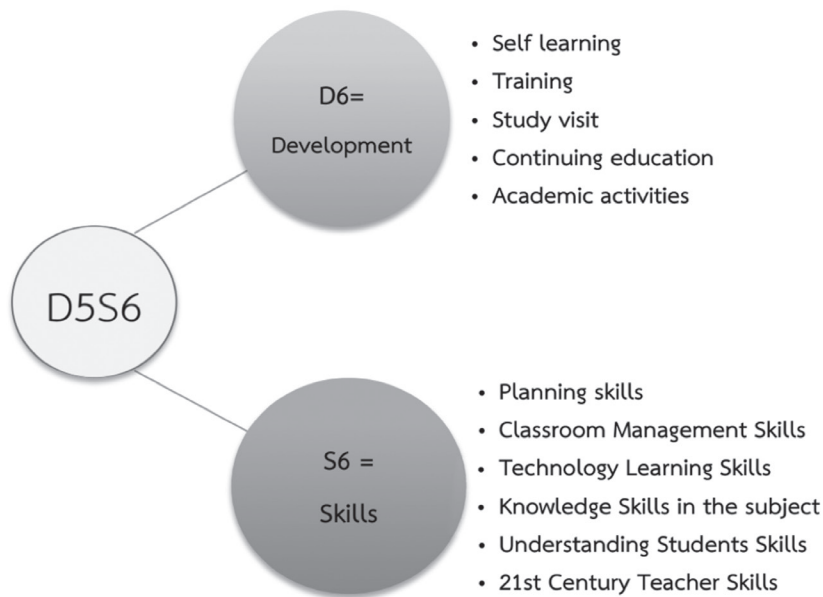
1. สภาพทักษะของครูในโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ของวัดในเขตการปกครองคณะสงฆ์ ภาค 1 ในภาพรวมทั้ง 5 ด้าน คือ การติดตามประเมินผล การจัดบรรยากาศการเรียนรู้ การวางแผนการจัดการเรียนรู้ การทำสื่อเทคโนโลยีการสอน และการจัดการเรียนรู้ให้เกิดการคิดอย่างมีวิจารณญาณ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

2. รูปแบบการพัฒนาทักษะของครูในโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ของวัดในเขตการปกครองคณะสงฆ์ ภาค 1 ประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก 4 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 หลักการ คือ การพัฒนาทักษะของครู และหลักของศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ เป็นศูนย์กลางที่เป็นประโยชน์แก่ชุมชน ประกอบด้วย 1) พัฒนาเด็ก เยาวชนและประชาชนให้มีปัญญาและคุณธรรม 2) เป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชนที่หลากหลาย 3) เป็นฐานพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน 4) เป็นสายใยเชื่อมสัมพันธ์ชุมชน องค์ประกอบที่ 2 จุดมุ่งหมาย 1) เพื่อการพัฒนาทักษะครูในโรงเรียนศูนย์พระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ให้สามารถที่จะสร้างเสริมให้เกิดชุมชนคุณธรรม สังคมคุณธรรมจากการใช้พลังบวร คือ บ้าน-วัด-โรงเรียน (บวร) 2) เพื่อให้โรงเรียนศูนย์พระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ได้ดำเนินการพัฒนาทักษะของครูเพื่อเตรียมความพร้อมในการเป็นศูนย์การเรียนรู้ของชุมชน ศูนย์กลางการจัดกิจกรรมของชุมชนและศูนย์กลางการส่งเสริมอาชีพของชุมชน องค์ประกอบที่ 3 ระบบการดำเนินการ และองค์ประกอบที่ 4 กระบวนการพัฒนา ประกอบด้วย ทักษะของครู 6 ทักษะ ได้แก่ ทักษะการวางแผนการจัดการเรียนการสอนและบทเรียน ทักษะการจัดการชั้นเรียน ทักษะการเรียนรู้เทคโนโลยี ทักษะองค์ความรู้ในวิชา ทักษะความเข้าใจในนักเรียน และทักษะครูในศตวรรษที่ 21 และกระบวนการพัฒนา

ทักษะครู คือ 1) การเรียนรู้ด้วยตนเอง 2) การฝึกอบรม 3) การศึกษาดูงาน 4) การศึกษาต่อ 5) การเข้าร่วมกิจกรรมวิชาการ 6) การแลกเปลี่ยนครูอาจารย์ระหว่างสถาบันฝึกอบรมกับสถานศึกษา

3. ผู้ทรงคุณวุฒิได้ตรวจสอบรูปแบบการพัฒนาทักษะของครูในโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ของวัดในเขตการปกครองคณะสงฆ์ ภาค 1 พบว่า มีความเหมาะสมและสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาทักษะครูในโรงเรียนศูนย์พระพุทธศาสนาวันอาทิตย์เพื่อเตรียมความพร้อมในการเป็นศูนย์การเรียนรู้ของชุมชน ศูนย์กลางการจัดกิจกรรมของชุมชน และศูนย์กลางการส่งเสริมอาชีพของชุมชน

องค์ความรู้จากการวิจัยครั้งนี้ เป็นกระบวนการพัฒนาทักษะของครูในโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ของวัดในเขตการปกครองคณะสงฆ์ ภาค 1 เพื่อการพัฒนาทักษะครูในโรงเรียนศูนย์พระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ (ศพอ.) ให้สามารถที่จะสร้างเสริมให้เกิดชุมชนคุณธรรม สังคมคุณธรรมจากการใช้พลังบวร คือ บ้าน-วัด-โรงเรียน (บวร) และเพื่อให้โรงเรียนศูนย์พระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ (ศพอ.) ได้ดำเนินการพัฒนาทักษะของครูเพื่อเตรียมความพร้อมในการเป็นศูนย์การเรียนรู้ของชุมชน ศูนย์กลางการจัดกิจกรรมของชุมชนและศูนย์กลางการส่งเสริมอาชีพของชุมชน โดยสรุปเป็น “D5S6 MODEL” ดังแสดงในภาพ

ภาพองค์ความรู้จากการวิจัย D5S6 MODEL

อธิบายภาพองค์ความรู้จากการวิจัย “D5S6 MODEL” ดังนี้

D5S6 MODEL เป็นกระบวนการพัฒนาทักษะของครูในโรงเรียนศูนย์พระพุทธศาสนาวันอาทิตย์

ดังนี้

D5 = Development การพัฒนา เป็นกระบวนการพัฒนาทักษะครู 5 ประการ เพื่อการพัฒนาทักษะครูในโรงเรียนศูนย์พระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ เพื่อเตรียมความพร้อมในการเป็นศูนย์การเรียนรู้ของชุมชน ศูนย์กลางการจัดกิจกรรมของชุมชน และศูนย์กลางการส่งเสริมอาชีพของชุมชน ได้แก่

Self learning การเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยให้มีการจัดทำชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองตามสาขาวิชาทั้งที่เป็นความรู้พื้นฐานสำหรับทุกคนและความรู้ที่สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น

Training การฝึกอบรม โดยการจัดทำหลักสูตรการฝึกอบรมครูประจำการและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นกับผู้เรียนเป็นสำคัญ รวมทั้งการเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานตามความต้องการของครูและหน่วยงานต้นสังกัด

Study visit การศึกษาดูงาน เป็นการมุ่งเน้นการเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ใหม่กับการศึกษาดูงานเฉพาะอย่าง

Continuing education การศึกษาต่อ เป็นการส่งเสริมให้ครูทุกระดับและประเภทการศึกษามีวุฒิทางการศึกษาอย่างต่ำในระดับปริญญาตรีและเป็นการเตรียมพัฒนาครูประจำการให้มีวุฒิทางการศึกษาสูงขึ้นในระดับปริญญาโทหรือปริญญาเอกเพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของการพัฒนาในสาขาต่างๆ

Academic activities การร่วมกิจกรรมวิชาการ เป็นการจัดกิจกรรมวิชาการที่หลากหลาย สอดคล้องกับความสนใจ และการปฏิบัติงานในหน้าที่ครู

S6 = Skills ทักษะ คือ ทักษะของครูโรงเรียนศูนย์พระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ที่สำคัญ 6 ทักษะ ได้แก่

Planning skills ทักษะการวางแผน เป็นการวางแผนการจัดการเรียนการสอนและบทเรียนของครูในโรงเรียนศูนย์พระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ เพื่อทำให้บทเรียนน่าสนใจและตอบสนองความต้องการของนักเรียนได้และสร้างความตระหนักทางวัฒนธรรมและสังคมที่หลากหลายของชุมชนในพื้นที่ใกล้เคียงความสำคัญของการเตรียมแผนการจัดการเรียนรู้และบทเรียน มีลักษณะคือ 1) การกำหนดความต้องการของนักเรียน 2) จุดประสงค์หลักและผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง 3) การฝึกนักเรียน 4) เนื้อหาและภาระงาน 5) วัสดุอุปกรณ์ และแหล่งเรียนรู้ 6) การประเมินผลนักเรียน

Classroom Management Skills ทักษะการจัดการชั้นเรียน เป็นการวางแผนการจัดการสนับสนุนให้มีปฏิสัมพันธ์กับนักเรียนในชั้นเรียนและการจัดกิจกรรมสนับสนุนการเรียนรู้ เพื่อทำให้เห็นถึงความต้องการและความสามารถที่แตกต่างของนักเรียนในโรงเรียนศูนย์พระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ โดยต้องตระหนักในเรื่องความเท่าเทียมและมีหัวข้อการเรียนรู้หลากหลาย ประกอบด้วย 1) การจัดสิ่งแวดล้อมทางการเรียนรู้ 2) การจัดการกับปฏิสัมพันธ์ของนักเรียน 3) การจัดการบทเรียนและกิจกรรมการเรียนรู้ 4) การจัดการความสัมพันธ์และพฤติกรรม 5) การจัดการตนเองของครู 6) การจัดการประมวลผลย้อนกลับ

Technology Learning Skills ทักษะการเรียนรู้เทคโนโลยี เป็นความสามารถในการบูรณาการการเรียนรู้เทคโนโลยีในชั้นเรียนและการใช้ภาษาเหมาะสม ประกอบด้วย 1) การจัดชั้นเรียน 2) การจัดชั้น

เรียนแบบ The IWB 3) การจัดการกับคอมพิวเตอร์ในชั้นเรียน 4) การค้นหาแหล่งเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ 5) การออกแบบสื่อการเรียนรู้ 6) การแก้ปัญหา

Knowledge Skills in the subject ทักษะองค์ความรู้ในวิชา เป็นความสามารถทางการวิเคราะห์ และกระบวนการใช้ภาษา ตั้งแต่การพูดไปจนถึงการเขียนข้อความเพื่อจัดการเรียนรู้ให้นักเรียนในโรงเรียนศูนย์ พระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ได้เข้าใจมากขึ้น ประกอบด้วย 1) องค์ความรู้ทางภาษาและทักษะการวิจัย 2) การคัดเลือกและจัดระดับภาษา 3) มุ่งมั่นและฝึกปฏิบัติทางภาษา 4) พัฒนาความเข้าใจและการใช้ภาษาพูดและ ภาษาเขียน 5) การตอบสนองเพื่อสนับสนุนนักเรียน

Understanding Students Skills ทักษะความเข้าใจในนักเรียน เป็นความเข้าใจนักเรียนของครู และกระบวนการเรียนรู้ของนักเรียน ซึ่งครูสามารถจัดการสอนเพื่อเป็นแนวทางพัฒนาและสนับสนุนนักเรียน เพื่อให้เกิดความสามารถในการเรียนรู้มากที่สุด ประกอบด้วย 1) ความรู้ด้านกระบวนการเรียนรู้ 2) ความ เข้าใจความต้องการจำเป็นของนักเรียน 3) การวางแผน 4) ความตระหนักส่วนบุคคล 5) สนับสนุนความเป็น ปัจเจกของนักเรียน

21st Century Teacher Skills ทักษะครูในศตวรรษที่ 21 เป็นเป็นทักษะที่สำคัญที่ครูต้อง ทำงานร่วมมือกับผู้อื่นเพื่อนำเทคโนโลยีใหม่เข้าสู่ชั้นเรียนและเตรียมนักเรียนออกสู่โลกกว้าง ประกอบด้วย 1) การบริหารจัดการชั้นเรียน 2) การจัดบทเรียนให้สอดคล้องกับชีวิตจริง 3) การคิดอย่างมีวิจารณญาณ 4) เทคโนโลยี 5) ความเป็นสากล 6) ความร่วมมือ 7) การพัฒนาวิชาชีพ

การอภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “รูปแบบการพัฒนาทักษะของครูในโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ของวัดในเขตการ ปกครองคณะสงฆ์ ภาค 1” ผู้วิจัยพบประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผล ดังต่อไปนี้

จากผลการศึกษาสภาพทักษะของครูในโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ของวัดในเขตการปกครองคณะ สงฆ์ ภาค 1 ในภาพรวม พบว่า มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีระดับการ ปฏิบัติมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากด้านที่มีระดับการการปฏิบัติมากไปน้อย ได้แก่ การติดตามประเมินผล การจัดบรรยากาศการเรียนรู้ การวางแผนการจัดการเรียนรู้ การทำสื่อเทคโนโลยีการสอน และการจัดการ เรียนรู้ให้เกิดการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Romine Stephen (1975) ที่พบว่า การจัดสภาพแวดล้อมเกี่ยวกับการเรียนการสอนที่จะช่วยให้เกิดการเรียนรู้ดีขึ้น ผู้สอนจะต้องสร้างสภาพการ เรียนการสอน 1) ด้านบุคลิกภาพของผู้สอน ต้องเป็นคนกระฉับกระเฉง มีอารมณ์ขัน สนใจในวิชาที่ตนเอง สอน ให้ความจริงใจและเป็นกันเองกับนักเรียน 2) ด้านการเตรียมการสอน มีการเตรียมการสอนเป็นอย่างดี ชี้แจงให้ผู้เรียนรู้ถึงวัตถุประสงค์และเครื่องอำนวยความสะดวก รวมทั้งแนะนำหนังสืออ้างอิงต่างๆ 3) ด้านผล การสอนที่ผู้เรียนได้รับ ผู้เรียนต้องได้รับประโยชน์สมควรตามความตั้งใจจากวิชาที่เลือกเรียน ผู้เรียนมีส่วน ร่วมในกระบวนการเรียนและลงมือปฏิบัติได้ด้วยตนเอง 4) ด้านการเสนอเนื้อหา เช่น พูดหรืออธิบายชัดเจน

ใช้คำถามและกระตุ้นให้ผู้เรียนคิด สามารถใช้วิธีการสอนแบบต่างๆ ที่จะทำให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหา 5) ด้านการประเมินผล การนำข้อมูลย้อนกลับและเสริมแรงทางการเรียน เช่น มีการทำรายงานผลการเรียนภาคปฏิบัติ หรือผลการทดสอบ เมื่อตรวจสอบแล้วจะต้องรีบแจ้งให้ผู้เรียนทราบทันที ดังนั้นการที่ครูผู้สอนจะสามารถปฏิบัติการสอนได้ดีมีประสิทธิภาพและบรรลุจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ นั้น (Sakprasertphon, 2016) ประกอบไปด้วยองค์ประกอบต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านตัวครูผู้สอน วิธีการสอน สื่อเทคนิคการสอนต่างๆ บรรยากาศสภาพแวดล้อมและปัจจัยสนับสนุนอื่นๆ ซึ่งสามารถสรุปได้ว่า ประสิทธิภาพการสอนของครูประกอบด้วยตัวแปรต่างๆ (Eun, 2002) ได้แก่ การเตรียมการสอนของครู การใช้สื่อการสอนของครู การวัดและประเมินผลของครู บรรยากาศในการเรียนการสอน การให้การเสริมแรงแก่นักเรียน ความสัมพันธ์ครูและนักเรียน ประสบการณ์ในการสอนของครู บุคลิกภาพของครูผู้สอน เจตคติต่อการสอน ความสัมพันธ์ระหว่างครูภายในโรงเรียน สภาพเศรษฐกิจของครู ชีวัญและกำลังใจของครู

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรนำรูปแบบการพัฒนาทักษะของครูในโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ของวัดในเขตการปกครองคณะสงฆ์ ภาค 1 ไปพัฒนาให้สามารถปฏิบัติได้จริง ให้การสนับสนุนงบประมาณ การพัฒนาบุคลากร และกิจกรรมศูนย์พระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ให้เพียงพอต่อความต้องการ
2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและโรงเรียนการกุศลของวัด ควรให้ผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน หรือร่วมพัฒนาหลักสูตรที่เหมาะสมสำหรับผู้เรียนในแต่ละท้องถิ่นของประเทศ รวมทั้งควรมีการสนับสนุนงบประมาณเกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนการกุศลของวัด และมีการทำวิจัยในประเด็นกระบวนการพัฒนาการบริหารงานในแต่ละด้านของศูนย์พระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ควรเน้นประเด็นยุทธศาสตร์การบริหารงานทั่วไปของพระสงฆ์ในการจัดการศึกษา

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ผลการศึกษาวิจัยนี้มีประเด็นที่ควรศึกษาต่อยอดให้ละเอียดอีกหลายมิติที่ควรดังต่อไปนี้

1. เนื่องจากงานวิจัยนี้เป็นการศึกษาประเด็นยุทธศาสตร์การบริหารศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ควรเน้นประเด็นยุทธศาสตร์การบริหารงานวิชาการ
2. การทำวิจัยในประเด็นกลยุทธ์การบริหารศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ควรเน้นประเด็นยุทธศาสตร์การบริหารงานบุคคลของพระสงฆ์ในการจัดการศึกษา
3. การทำวิจัยในประเด็นกระบวนการพัฒนาการบริหารงานในแต่ละด้านของศูนย์พระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ควรเน้นประเด็นยุทธศาสตร์การบริหารงานทั่วไปของพระสงฆ์ในการจัดการศึกษา

References

- Chaitamat, A. (2019). The Development of Internal Quality Assurance Operation Model for Schools under the Secondary Educational Service Area Office 23. *Journal of MCU Buddhapanya Review*, 4(1), 29-44.
- Department of Religion, Ministry of Culture. (2011). *Project Implementation Guidelines Buddhist Sunday School Center Project Fiscal Year 2011*. Bangkok: Department of Religion.
- Eun, S. (2002). Contextual Autonomy in EFL Classrooms: A Critical Review of English Teaching Methods in South Korea. *Dissertation Abstracts International*. 62(11), 3666-A.
- Khamthong, A. and Slathongtrng, P. (2007). *Dhamma Scholar, Elementary Level is currently in use the revised version*. Bangkok: Agricultural Cooperative Federation of Thailand Printing.
- Khongkhapanyo, V. (1997). *Documentation Ecclesiastical and Religion Rule*. Bangkok: Mahachulalongkornrajavidyalaya University.
- Phramaha Wisit Dhiravangso. (2019). Development of the Competency of Sangha Administrators in Surin Province. *Journal of MCU Buddhapanya Review*, 4(1), 169-180.
- Romine, S. (1975). Student and Faculty Perceptions of an Effective University Instructional Climates. *The Journal of Education Research*. 68(6), 139-143.
- Sakprasertphon, S. (2016). *Strategic Planning of Management for Buddhist Sunday Center*. Dissertation Doctor of Philosophy (Buddhist Educational Administration). Graduate School of Mahachulalongkornrajavidyalaya University.
- W.G. Cochran. (1963). *Sampling Techniques*. (2nd ed.). New York: John Wiley & Sons.